

Prop.
1988/89: 102

Regeringens proposition

1988/89: 102

om reglering av priserna på fisk m. m.

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 16 mars 1989.

På regeringens vägnar

Sten Andersson

Mats Hellström

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs fram förslag om reglering av priserna på fisk under budgetåret 1989/90.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 16 mars 1989

Närvarande: statsrådet S. Andersson, ordförande, och statsråden Göransson, Gradin, R. Carlsson, Hellström, Johansson, Hultström, Lindqvist, G. Andersson, Thalén, Nordberg, Engström, Freivalds, Wallström, Lööw, Persson

Föredragande: statsrådet Hellström

Proposition om reglering av priserna på fisk m. m.

1 Inledning

Regeringen uppdrog den 1 december 1988 åt statens jordbruksnämnd att, efter överläggningar med fiskets förhandlingsdelegation och nämndens konsumentdelegation, avge förslag beträffande prisregleringen på fisk för budgetåret 1989/90. Förslagen skulle utformas med utgångspunkt i de av riksdagen beslutade riktlinjerna för prisregleringen på fisk. I uppdraget crinrades om att jordbruksnämnden vid utformningen av förslaget bör beakta att prisregleringen för fisk skall utvärderas och ses över inför budgetåret 1990/91. Förslagets utformning skulle i huvudsak innebära en förlängning av innevarande års reglering. Nya inslag i regleringen fick inte föreslås.

I uppdraget crinrades om att förslag skulle lämnas till disposition av medel ur prisregleringskassan för fisk för att täcka kostnaderna för premier för den kollektiva trygghetsförsäkringen inom yrkesfisket. Kostnaderna för denna försäkring under budgetåret 1988/89 skulle räknas av från normpriserna och/eller från andra stödformer. Dessutom skulle avräkning göras för tidigare ej avräknade kostnader för trygghetsförsäkringen under budgetåren 1986/87 och 1987/88.

Jordbruksnämnden skulle vidare avge förslag till disposition av medel ur prisregleringskassan för att täcka kostnader för utsättning av lax, annan laxfisk och ål. Därvid skulle en särskild medelsram beräknas för fortsatt försöksverksamhet med fördröjd utsättning av lax. Dessa två rambelopp skulle bestämmas efter samråd med fiskeristyrelsen.

Jordbruksnämnden har i skrivelse den 27 januari 1989 avgett sina förslag med anledning av uppdraget. Nämndens skrivelse bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga*.

I prop. 1988/89: 100 (bil. 11 s. 57) har regeringen föreslagit riksdagen att för budgetåret 1989/90 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr. till prisreglerande åtgärder på fiskets område.

2 Prisregleringens utfall 1987/88 m. m.

Grunderna för prisreglering på fisk beslutades av riksdagen år 1978 (prop. 1977/78: 112, JoU 23, rskr. 272). Syftet med regleringen är att den skall styra fisket mot lönsamhet samtidigt som den skall medverka till att utjämna variationer i fiskarens inkomster. En närmare redogörelse för prisregleringens utformning finns i prop. 1984/85: 143 (s. 19–21).

Inkomstnivån inom trålfisket för år 1987 varierade enligt jordbruksnämnden kraftigt beroende på var fisket bedrevs. Nivån mäts som sammanräknad inkomst och innefattar samtliga förvärvskällor. Inkomsten var högst på västkusten. För sydkustfiskare låg den 20 000 kr. lägre medan ostkustens fiskare hade ytterligare 20 000 kr. lägre inkomst.

De totala kostnaderna för pristillägg regleringsåret 1987/88 var för normprissatta fiskslag 37 milj. kr. jämfört med 34 milj. kr. regleringsåret 1986/87. Av det totala pristilläggsbeloppet för 1987/88 gick 92 % till sill. Behållningen hos regleringsföreningen Svensk fisk var 60,8 milj. kr. den 1 juli 1988, en minskning med 29 milj. kr. jämfört med den 1 juli 1987. Motsvarande belopp för jordbruksnämndens prisregleringskassa var 86,9 milj. kr., en ökning med 9 milj. kr.

Prisregleringsavgiften samt import- och exportavgifterna beräknas innevarande regleringsår tillföra kassan ca 86,5 milj. kr. Ränteintäkterna på de medel som är inestående hos Svensk fisk resp. i prisregleringskassan beräknas uppgå till sammanlagt ca 14 milj. kr. De sammanlagda tillgångarna för prisregleringen innevarande regleringsår uppgår således till ca 250 milj. kr.

De sammanlagda kostnaderna för prisregleringen under innevarande regleringsår beräknades ursprungligen av jordbruksnämnden till ca 117 milj. kr. Kostnaderna beräknas nu till ca 120 milj. kr. Detta skulle innebära att behållningen i prisregleringskassan och hos Svensk fisk skulle komma att uppgå till sammanlagt ca 128 milj. kr. vid regleringsårets utgång. Härtill kommer ca 97,5 milj. kr. i intäkter inkl. ränteintäkter under nästa regleringsår. Sammanlagt innebär detta att ca 226 milj. kr. skulle finnas tillgängliga under regleringsåret 1989/90.

3 Fiskets omfattning

Jordbruksnämnden gör följande bedömningar i fråga om fångster, avsättning m. m. för regleringsåret 1989/90.

Den totala svenska fångsten av fisk ökade åter år 1988 till ca 225 000 ton. Drygt 25 % härav utgjordes av sill/strömming för konsumtion och 20 % av torsk. Fångsten av foderfisk ökade kraftigt. Av den totala fångsten av sill/strömming avsattes ca 35 000 ton på den inhemska marknaden. Exporten av oberedd och filéad sill/strömming var ca 15 000 ton, varav huvuddelen avsattes i Danmark. Den europeiska sillmarknaden domineras av det stora utbudet av nordsjösill som ökat de senaste åren. Detta har lett till att priserna på sill är låga. Efterfrågan på konsumtions sill kommer troligen inte att öka nämnvärt, varför priserna väntas förbli hårt pressade.

Torskfångsten uppgick förra året till ca 50 000 ton. Den övervägande delen fångas i Östersjön. Ca 30 000 ton torsk avsattes i Sverige medan ca 20 000 ton exporterades i oberedd form. Importen av torsk, som domineras av frysta filéer, uppgick till ca 20 000 ton. Torskmaknaden har de senaste åren kännetecknats av brist på råvara. Priserna har sjunkit under år 1988 men väntas öka något i år.

Enligt jordbruksnämnden är torskbeståndet i Östersjön kraftigt nedfiskat. Fångstutrymmet de närmaste åren bedöms dock medge ett oförändrat uttag för Sveriges del.

Vad gäller övrig torskfisk och flatfisk är importandelen över 90%. Marknadsbilden för dessa fiskslag väntas enligt jordbruksnämnden inte förändras nämnvärt.

4 Jordbruksnämndens förslag till prisreglering för budgetåret 1989/90

Jordbruksnämndens förslag om reglering av priserna på fisk m. m. under budgetåret 1989/90 har biträttats av fiskets förhandlingsdelegation och konsumentdelegationen.

Vid fastställande av normpriserna för budgetåret 1989/90 har beaktats kostnadsutvecklingen inom fisket under perioden december 1987 – december 1988 och inkomstutvecklingen för jämförbara grupper enligt löneavtalen år 1988 inkl. förändringar av sociala avgifter. Vidare har beaktats produktivetskravet och kostnadsutvecklingen för trygghetsförsäkringen till den för budgetåret 1988/89 definitiva nivån 8 370 000 kr. Jordbruksnämnden och delegationerna har vid överläggningarna konstaterat att en sammanvägning av dessa faktorer ger en uppräknig av normpriserna för sill/strömming och övriggrupperna med 6,5% jämfört med innevarande budgetår.

Prisgränserna för torsk för budgetåret 1989/90 föreslås av jordbruksnämnden höjas något mer än normpriserna för normprissatta fiskslag. Detta motiveras med att den minskade tillgången på torsk inneburit sämre fångster i förhållande till insatta fångstansträngningar.

Förslagen om normpriser och prisgränser framgår i detalj av nämndens skrivelse.

För innevarande och tidigare budgetår har *normkvantitet* fastställts endast för sill/strömming. Den uppgår till 57 000 ton. För budgetåret 1989/90 föreslår jordbruksnämnden att normkvantiteten för sill/strömming sänks till 55 000 ton. Normkvantiteten skall enligt förslaget kunna ökas till högst 70 000 ton beroende på hur de föreslagna stöden till export till statshandelsländer och till foderfisk utnyttjas.

Under innevarande budgetår utgår *rörliga pristillägg* med 75% av skillnaden mellan normpris och jämförelsepris för sill/strömming, med 80% för övriga normprissatta fiskslag och för torsk med 75% av skillnaden mellan nedre prisgräns och jämförelsepris. Jordbruksnämnden föreslår för budgetåret 1989/90 att pristillägg utgår med oförändrade procenttal.

Under innevarande regleringsår får *överskottspriset* för samtliga lägsta-prissatta fiskslag uppgå till högst 75 % av lägstapris. För nästa budgetår föreslår nämnden att överskottspriset för samtliga lägsta-prissatta fiskslag utgår med oförändrat procenttal.

För innevarande budgetår har anslagits 12 milj. kr. för överskottshanteringen. För budgetåret 1989/90 föreslår nämnden att tidigare ej avräknade kostnader för trygghetsförsäkringen t. o. m. budgetåret 1988/89 avräknas från beloppet för överskottshantering. Förslaget innebär att beloppet sänks med 2,5 milj. kr. och att högst 9,5 milj. kr. anslås för överskottshantering. Vidare föreslås att jordbruksnämnden bemyndigas medge att Svensk fisk tar i anspråk ytterligare medel för överskottshantering. Nämnden bör dock i enlighet med förslaget iaktta mycket stor restriktivitet härvid.

Under innevarande regleringsår utgår ett *särskilt stöd* i form av regionalt pristillägg för sill/strömming till fiskare bosatta vid syd- och ostkusten. Detta motiveras med att fisket på syd- och ostkusten visar en svagare utveckling än fisket på västkusten samt att tillgänglig statistik pekar på lägre inkomster för syd- och ostkustens fiskare än för fiskare på västkusten. Stödet utgår som fasta pristillägg inom ramen för gällande normkvantitet och för fisk som avsätts till human konsumtion. För regleringsåret 1989/90 föreslår jordbruksnämnden att stödet höjs med 5 öre/kg på sydkusten och södra ostkusten och med 15 öre/kg på norra ostkusten. Stödet föreslås således utgå enligt följande:

- till fiskare bosatta på sydkusten med 15 öre/kg för sill/strömming levererad och såld till förstahandsmottagare på syd- och ostkusten,
- till fiskare bosatta på södra ostkusten (Stockholms län och söderut) med 25 öre/kg för sill/strömming levererad och såld till förstahandsmottagare på ostkusten samt med 15 öre/kg för sill/strömming levererad och såld till förstahandsmottagare på sydkusten,
- till fiskare bosatta på norra ostkusten (Uppsala län och norrut) med 65 öre/kg för sill/strömming levererad och såld till förstahandsmottagare på norra ostkusten, med 25 öre/kg för sill/strömming levererad och såld till förstahandsmottagare på södra ostkusten samt med 15 öre/kg för sill/strömming levererad och såld till förstahandsmottagare på sydkusten.

Under innevarande regleringsår utgår pristillägg för export av sill/strömming till statshandelsländer med högst 80 öre/kg inom en ram av sammanlagt högst 10 milj. kr., varav högst 3 milj. kr. får avse sill från Kattegatt, Skagerrak och Nordsjön. Exporten till statshandelsländer har under innevarande budgetår varit större än tidigare. Nämnden föreslår att rambeloppet för nästa regleringsår ökas till 11 milj. kr., varav högst 3,3 milj. kr. bör få avse sill från Kattegatt, Skagerrak och Nordsjön. Vidare föreslås att pristillägget bör få utgå med oförändrat belopp. Nämnden föreslås få besluta om att överföra anslagna medel från stöd till statshandelsexport till stöd till foderfisk och att minska rambeloppet mot att i stället normkvantiteten för sill ökas.

Pristillägg för foderfisk utgår under innevarande budgetår med högst 50 öre/kg inom en ram av sammanlagt högst 12 milj. kr. Inom rambeloppet

utgår även regionalt pristillägg för foderfisk på norra ostkusten och pristillägg för foderfisk från insjöar. För budgetåret 1989/90 föreslår nämnden att pristillägg för foderfisk som fångats i saltvatten får utgå med högst 50 öre/kg inom en oförändrad sammanlagd ram om högst 12 milj. kr. Vidare föreslås att det inom rambeloppet får lämnas dels regionalt pristillägg för foderfisk till fiskare bosatta på norra ostkusten, dels pristillägg för foderfisk som fångats i insjöar. Storleken på dessa pristillägg föreslås få fastställas av nämnden.

Särskilda fasta pristillägg lämnas för de viktigaste slagen av sötvattensfisk, nämligen med 1,95 kr./kg för gädda, gös, sik och rensad och flådd lake samt med 1,55 kr./kg för abborre, annan lake och siklöja. I fråga om annan lake utgår pristillägg endast under perioden november–februari. Nämnden föreslår oförändrade pristillägg för nästa budgetår.

Även för vissa andra fiskslag ges stöd i form av ett fast pristillägg. För nästa budgetår föreslår jordbruksnämnden för övrig makrill höjt pristillägg till 0,70 kr./kg och i övrigt oförändrade pristillägg.

Jordbruksnämnden har haft i uppdrag att efter samråd med fiskeristyrelsen lämna förslag till disposition av medel för att bestrida kostnader för utsättning av lax, annan laxfisk och ål och för fortsatt försöksverksamhet med fördröjd utsättning av lax. Nämnden föreslår att högst 5 150 000 kr. betalas ur prisregleringskassan för att bestrida kostnader för utsättning av lax och annan fisk under budgetåret 1989/90. För fördröjd utsättning av lax föreslår nämnden i enlighet med fiskeristyrelsens förslag 325 000 kr.

Jordbruksnämnden beräknar *prisregleringens kostnader* för regleringsåret 1989/90 till sammanlagt 122 milj. kr., varav 86 milj. kr. hänför sig till kostnader för olika former av prisstöd. Kostnaderna för trygghetsförsäkringen beräknas till 8,4 milj. kr. och kostnaderna för överskottshantering en till 9,5 milj. kr. Härtill kommer 5,5 milj. kr. för utsättning av fisk inkl. fördröjd utsättning av lax. Jordbruksnämndens kostnader för uppbörd och kontroll beräknas till 1,2 milj. kr. och kostnaderna för Svensk fisks administration och upplysningsverksamhet till 11,2 milj. kr.

I fråga om *prisregleringens finansiering* föreslår nämnden följande. Från prisregleringskassan för fisk bör täckas kostnaderna för trygghetsförsäkringen, utplantering av fisk och jordbruksnämndens uppbörd. Vidare föreslås Svensk fisk tillföras 105 milj. kr. ur prisregleringskassan för att täcka kostnader för rörliga, fasta och regionala pristillägg, pristillägg för stats-handelsexport och foderfisk, överskottshantering samt Svensk fisks administration m. m. Utöver från prisregleringskassan tillförda medel bör Svensk fisk för denna verksamhet få disponera tillgängliga ränteintäkter hos Svensk fisk samt vid behov även hos föreningen behållna medel.

Med nyss nämnda förslag behövs för regleringsåret 1989/90 ca 120 milj. kr. ur jordbruksnämndens prisregleringskassa vilket beräknas överstiga intäkterna i kassan med ca 25 milj. kr. Behållningen i kassan skulle därmed komma att uppgå till ca 75 milj. kr. den 1 juli 1990. Behållna medel hos Svensk fisk skulle per den 1 juli 1990 komma att uppgå till ungefär samma belopp som den 1 juli 1989, dvs. drygt 25 milj. kr. Disponibla tillgångar skulle vid samma tidpunkt komma att uppgå till ca 105 milj. kr.

5 Föredragandens överväganden

Inledningsvis vill jag erinra om att regeringen den 22 december 1988 bemyndigade mig att tillkalla en särskild utredare för att utvärdera prisregleringen på fisk och med utgångspunkt i utvärderingen föreslå lämpliga åtgärder. Samtidigt skall den statliga administrationen på fiskets område gås igenom i syfte att anpassa den till de förändringar som bl. a. översynen av prisregleringen motiverar. Arbetet skall redovisas senast den 1 juli 1989.

Jag kan i huvudsak biträda jordbruksnämndens förslag till prisreglering på fisk under budgetåret 1989/90. Förslaget utgår i stort från de i uppdraget angivna principerna om dels en förlängning av innevarande års reglering, dels att inga nya inslag skall tillföras regleringen. Jag föreslår att prisregleringen utformas på det sätt jag har redogjort för i det föregående och att de av nämnden föreslagna normpriserna, prisgränserna och den föreslagna normkvantiteten fastställs.

Procentsatserna för rörliga pristillägg och procentsatsen för överskottspris bör fastställas på det sätt som nämnden har föreslagit. Svensk fisk bör få besluta om avsättningen av överskotten i samma utsträckning som för närvarande.

I uppdraget till nämnden angavs att kostnader för trygghetsförsäkringen under budgetåren 1986/87 och 1987/88 som inte tidigare hade avräknats från normpriserna och/eller andra stödformer skall räknas av under budgetåret 1989/90. Vidare angavs att 1988/89 års kostnader för trygghetsförsäkringen skall beaktas om de är kända vid tidpunkten för jordbruksnämndens förslag. Som framgår av min redovisning av nämndens förslag har detta nu skett. Jag kan godta nämndens förslag. Samtidigt vill jag betona vikten av att nämnden iakttar mycket stor restriktivitet i fråga om att ta i anspråk ytterligare medel för överskottshanteringen.

Jordbruksnämnden föreslår att det särskilda stöd i form av regionalt pristillägg för sill/strömming till fiskare bosatta vid syd- och ostkusten höjs med 5 öre/kg på sydkusten och på södra ostkusten och med 15 öre/kg på norra ostkusten. Mot bakgrund av att fisket på syd- och ostkusten visar en svagare utveckling än på västkusten finner jag förslaget motiverat.

Jordbruksnämndens förslag att pristillägget för stöd till export av sill/strömming till statshandelsländer skall utgå med oförändrat belopp och att rambeloppet härför ökas till 11 milj. kr. kan jag godta. Det bör emellertid ankomma på regeringen att besluta om eventuell överföring av anslagna medel till stöd för foderfisk.

Nämnden föreslår att pristillägget för foderfisk utgår inom en oförändrad sammanlagd ram av högst 12 milj. kr. Vidare föreslås att nämnden bör få fastställa storleken på dels det regionala foderfiskstödet, dels stödet för foderfisk från insjöar. Jag föreslår att stödet för nästa budgetår utgår med oförändrade regler.

Jag vill i sammanhanget betona nödvändigheten av att hela näringen ökar ansträngningarna att söka nya avsättningsmöjligheter för den svenskfångade sillen. Berörda myndigheter kan delta i detta arbete inom givna resursramar.

De särskilda fasta pristilläggen bör fastställas på det sätt som nämnden har föreslagit.

Jordbruksnämnden bör av regeringen kunna bemyndigas att betala ut 105 milj. kr. till Svensk fisk för kostnaderna för pristillägg, överskottshantering samt Svensk fisks administration m. m. För dessa ändamål bör Svensk fisk få disponera även räntecinntäkter hos Svensk fisk samt vid behov även hos föreningen behållna medel.

Medel som har anslagits ur prisregleringskassan för fisk till prisregleringen och som inte tas i anspråk under perioden bör tillföras Svensk fisk.

Till prisregleringskassan för fisk bör liksom under innevarande år föras högst 1 milj. kr. av de fettvaruavgifter som tas ut vid härdning av sillolja och inhemsk råvara, med avdrag för vad som beräknas bli återbetalat vid export. Vidare bör medel avsättas för att täcka kostnaderna för trygghetsförsäkringen för fisket, preliminärt 8,4 milj. kr. För utsättning av lax och annan fisk inkl. försök med fördröjd utsättning av lax bör anslås högst 5,5 milj. kr. Om fiskeristyrelsen aktualiserar utsättning av torsk i Östersjön bör samordning ske med det projekt på detta område som finansieras med medel inom ramen för det nordiska samarbetet. Jordbruksnämnden har slutligen beräknat sina kostnader för uppbörd och kontroll till 1,2 milj. kr. Dessa kostnader bör täckas med medel ur prisregleringskassan. Medel ur prisregleringskassan för fisk bör även under nästa budgetår få användas för andra ändamål om regeringen anser det påkallat vid akuta svårigheter inom fisket.

6 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att medge att för tiden den 1 juli 1989 – den 30 juni 1990 reglering av priserna på fisk m. m. jämte vad därmed hänger samman samt användningen av medel får ske enligt de grunder som jag har förordat.

7 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

REGERINGEN
JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Prisregleringen på fisk m. m. under budgetåret 1989/90

(1 bilaga)

1 FÖRHANDLINGSUPPDRAGET

Regeringen uppdrog i beslut den 1 december 1988 åt statens jordbruksnämnd att efter överläggningar med fiskets förhandlingsdelegation och jordbruksnämndens konsumentdelegation avge förslag beträffande prisregleringen på fisk under budgetåret 1989/90. I uppdraget angavs följande.

Förslaget skall utformas med utgångspunkt i de av riksdagen år 1978 beslutade riktlinjerna för prisregleringen.

Förslaget bör vidare utformas med beaktande av att prisregleringen för fisk skall utvärderas och ses över inför budgetåret 1990/91 varför förslaget i huvudsak bör innebära en förlängning av innevarande års reglering. Förslag till nya inslag i regleringen jämfört med innevarande budgetår får inte lämnas.

Jordbruksnämnden bör avge förslag till disposition av medel ur prisregleringskassan för fisk för att bestrida kostnader för premier för den kollektiva trygghetsförsäkringen inom yrkesfisket. De kostnader för trygghetsförsäkringen under budgetåren 1986/87 och 1987/88 som ej tidigare avräknats från normpriserna och/eller andra stödformer skall räknas av under budgetåret 1989/90. Vidare skall 1988/89 års kostnader för trygghetsförsäkringen beaktas om de är kända vid tidpunkten för jordbruksnämndens förslag.

Förslaget bör även omfatta disposition av medel ur prisregleringskassan för att täcka kostnader för utsättning av lax, annan laxfisk och ål. Därvid skall även beräknas en särskild medelsram för fortsatt försöksverksamhet med fördröjd utsättning av lax. Dessa två rambelopp bör bestämmas efter samråd med fiskeristyrelsen.

Jordbruksnämnden har nu överlagt med fiskets förhandlingsdelegation och konsumentdelegationen angående prisregleringen på fisk under budgetåret 1989/90. Överläggningarna har lett till en överenskommelse och i samförstånd med delegationerna lägger nämnden fram följande förslag.

2 Utgångspunkter

De av riksdagen beslutade allmänna riktlinjerna för fiskeripolitiken (prop. 1977/78: 112, JoU 23, rskr. 272) omfattar ett inkomstmål, ett konsumentmål, ett produktionsmål, ett effektivitetskrav och ett regionalpolitiskt mål. Nämnden har berört dessa olika mål bl. a. i sin regleringsskrivelse till regeringen den 8 april 1981.

De år 1981 beslutade riktlinjerna för prisregleringen på fisk (prop. 1980/81: 198, JoU 37, rskr. 423) innebar bl. a. att det s. k. normprissystemet togs i bruk. Normprissystemet innebär i huvudsak att normpriser och normkvantiteter för de viktigare slagen av fisk fastställs av riksdagen efter förslag av jordbruksnämnden. Normpriserna skall i princip sättas så att fisket når avsedd lönsamhet samt att konsumenterna erbjuds fisk till rimliga priser. Normkvantitet anger den kvantitet för vilken pristillägg högst kan utgå.

En särskild utredare har i enlighet med regeringens beslut den 22 december 1988 tillkallats för att utvärdera och se över prisregleringen på fisk inför budgetåret 1990/91.

I *bilaga 1* redovisas uppgifter rörande normprissystemet samt reglerings-ekonomi fr. o. m. budgetåret 1984/85.

3 Fångster och avsättning

Den totala svenska fångsten av fisk ökade år 1988 till ca 225 000 ton. Härav utgjordes ca 60 000 ton av sill/strömning för konsumtion, ca 50 000 ton av torsk och ca 90 000 ton av foderfisk. Fångsterna av foderfisk har under året ökat kraftigt.

Avsättningen av svenskfångad sill/strömning på den inhemska marknaden uppgår årligen till ca 35 000 ton. Exporten av oberedd och filead sill/strömning uppgick år 1988 till ca 15 000 ton, varav huvuddelen avsattes i Danmark.

Den europeiska sillmarknaden domineras av det stora utbudet av nordsjösill, som har fört med sig att priserna på sill är låga. Eftersom konsumtionen troligen inte kommer att öka i nämnvärd grad är det sannolikt att priserna på sill kommer att förbli hårt pressade.

Torskfångsterna i Sverige uppgick år 1988 till ca 50 000 ton. Den övervägande delen av de svenska torskfångsterna fiskas i Östersjön. År 1988 avsattes ca 30 000 ton torsk i Sverige medan ca 20 000 ton exporterades i oberedd form. Importen av torsk, som domineras av frysta filéer, beräknas 1988 ha uppgått till ca 20 000 ton, omräknad till landad vikt.

Torskmaknaden har de senaste åren varit fast med brist på råvara. Under 1988 har dock priserna sjunkit jämfört med 1987. Den allmänna bedömningen är att priserna under 1989 åter kommer att stiga men sannolikt blir ökningarna måttliga. Torskbeståndet i Östersjön har blivit kraftigt nerfiskat. Fångstutrymmet de närmaste åren torde ändå medge ett uttag för Sveriges del på i storleksordningen 50 000 ton, dvs. en i stort sett oförändrad kvantitet.

Vad gäller övrig torskfisk och flatfisk är importandelen över 90%. Marknadsbilden för dessa fiskslag väntas inte förändras nämnvärt.

4 Inkomstutvecklingen inom fisket

Enligt 1978 års riksdagsbeslut sammanfattas målsättningen för fiskeripolitiken på följande sätt:

”Målet för fiskeripolitiken bör vara att skapa förutsättningar för att de

som är sysselsatta i fiskerinäringen kan få både en ekonomisk och social standard som är jämförbar med den som erbjuds inom andra näringar och trygghet i arbetet samtidigt som konsumenterna erbjuds fisk av god kvalitet till rimliga priser. Inom de gränser som ges av en ansvarsfull hushållning av fisktillgångarna bör fisket bedrivas så effektivt som möjligt och fångsterna bestämmas av möjligheterna till lönsam och stabil avsättning. Samtidigt bör hänsyn tas till behovet av sysselsättning främst i kust- och skärgårdsområdena där fisket har stor regionalpolitisk betydelse".

Till nu avslutade överläggningar har inkomstmaterial för år 1987 funnits tillgängligt i form av SCB:s deklarationsundersökning för fiskare. Denna baseras på ett slumpmässigt urval av självdeklarationer från yrkesfiskare, för 1986 och 1987 enligt 1985 års fiskeriräkning och för tidigare år enligt 1979 års fiskerinventering. I bearbetningen ingår endast fiskare vars inkomst av fiske uppgått till minst hälften av den totala inkomsten (exkl. kapitalinkomster).

Som framgår av tabell 4 är inkomstnivån vad gäller "sammanräknad inkomst" högst på västkusten. Sydkustens fiskare uppvisar år 1987 ca 17 % lägre inkomster än västkustens fiskare medan ostkustens fiskare har markant lägre inkomster. "Inkomster av fiske m. m.", som avser att belysa resultatutvecklingen för själva fisket, visar för syd- och ostkustens fiskare ett försämrat resultat år 1987 jämfört med året innan.

Tabell 4 Inkomster för trålfiskare enligt SCB:s deklarationsundersökning för fiskare

År	Sammanräknad inkomst ¹		Inkomster av fiske m. m. ²	
	Kronor	Förändring från året innan, %	Kronor	Förändring från året innan, %
<i>Västkusten</i>				
1984	98 400		122 700	
1985	109 600	+ 11	130 400	+ 6
1986	103 400	- 6	128 600	- 1
1987	114 300	+ 11	146 000	+ 14
<i>Sydkusten</i>				
1984	93 000		139 400	
1985	97 100	+ 4	109 800	- 21
1986	96 500	- 1	126 600	+ 15
1987	95 100	- 1	119 700	- 5
<i>Ostkusten</i>				
1984	58 400		69 900	
1985	63 200	+ 8	73 000	+ 5
1986	68 700	+ 9	85 700	+ 17
1987	73 000	+ 6	81 800	- 5

¹ Det taxeringsmässiga begreppet "sammanräknad inkomst" innefattar samtliga förvärvskällor. Underskott i förvärvskälla upptas till noll. Avdrag har gjorts för egenavgifter.

² Driftsekonomiskt begrepp. Kontant netto av fiske minskat med värdeminskningsavdrag och avdrag för ökade levnadsomkostnader samt ökat med ersättning från arbetslöshetskassa och försäkringskassa. Avser att belysa resultatutvecklingen för själva fisket. Resultatregleringsposter har ej medtagits och avdrag har ej gjorts för egenavgifter.

5 Förslag till prisreglering på fisk för budgetåret 1989/90

Prop. 1988/89:102
Bilaga

5.1 Underlag

Som underlag för sina bedömningar och förslag har parterna haft följande material:

- uppgifter om det biologiska fångstutrymmet samt marknads- och avsättningsförhållanden
- inkomstförhållanden inom det svenska fisket
- prisutvecklingen för produktionsmedel inom de viktigaste fiskeinriktningarna
- löneavtalen på arbetsmarknaden för de stora löntagarkollektiven

Uppgifter om det biologiska fångstutrymmet samt marknads- och avsättningsförhållanden redovisas i avsnitt 3 och i avsnitt 4 redogörs för inkomstförhållanden inom det svenska fisket.

Prisutvecklingen för produktionsmedel inom de viktigaste fiskeinriktningarna visar enligt jordbruksnämndens beräkningar en ökning med 7,1 % under perioden december 1987 – december 1988.

En sammanställning av vissa löneavtal för år 1988 inom olika avtalsområden redovisas i tabell 5.1. Det bör observeras att lönehöjningarna gäller från olika tidpunkter för olika avtalsområden.

Tabell 5.1 Lönehöjningar inom olika avtalsområden år 1988, procent

SAF – LO-området	
VF – Metall	5,0 % ¹
Handels	11,0 % ¹
Byggnads	2,5 – 3,0 %
SAF – PTK	
VF – SIF	4,3 % ¹
Kommuner och landsting	8,6 %
Statliga sektorn	6,6 %

¹ Inkl. förtjänstutvecklingsgaranti.

Enligt förhandlingsuppdraget (se avsnitt 1) skall under budgetåret 1989/90 avräknas från normpriserna och/eller andra stödformer de kostnader för trygghetsförsäkringen under budgetåren 1986/87 och 1987/88 som ej tidigare avräknats. Vidare skall 1988/89 års kostnader beaktas om de är kända.

Kostnaderna uppgår för budgetåret 1988/89 till 8,370 milj. kr. Ökningen från 1987/88 års kostnadsnivå (7,815 milj. kr.) har beaktats i förslaget till uppräknings av normpriser och prisgränser för torsk (se avsnitt 5.3 och 5.4).

En beräkning av skillnaden mellan vad försäkringen varje år kostar och vad som varje år varit avräknat visar för hela den tid från det försäkringen infördes (1983/84) t. o. m. budgetåret 1988/89 att sammanlagt 2,5 milj. kr. återstår att avräkna under budgetåret 1989/90. Beloppet utgör ett engångsbelopp vilket innebär att vad som avräknas under budgetåret 1989/90 bör återföras under budgetåret 1990/91. Avräkning av detta engångsbelopp föreslås i enlighet med förhandlingsdirektiven ske från rambeloppet för överskottshantering (se avsnitt 5.7.).

5.2 Normkvantitet

Normkvantitet anger för vilken kvantitet pristillägg utgår men medför i och för sig inte någon begränsning i fisket.

För hittillsvarande budgetår har en normkvantitet fastställts endast för sill/strömming. Den uppgår under innevarande budgetår till 57 000 ton men får ökas till högst 70 000 ton, beroende på i vilken utsträckning stödet till export av sill/strömming till statshandelsländer och/eller stödet till foderfisk utnyttjas (se avsnitt 5.9 och 5.10).

För budgetåret 1989/90 föreslås att normkvantiteten för sill/strömming sänks till 55 000 ton. Jordbruksnämnden bör dock liksom under innevarande budgetår få bemyndigande att höja normkvantiteten till högst 70 000 ton och samtidigt minska rambeloppet för export av sill/strömming till statshandelsländer och/eller rambeloppet för stöd till foderfisk. Härvid bör gälla att en ökning av normkvantiteten med 1 000 ton skall motsvaras av en sänkning av något av de nämnda rambeloppen med en miljon kronor. Sådan eventuell ökning av normkvantiteten bör dock ej få ske i efterhand för period för vilken pristillägg fastställts.

5.3 Normpriser

Förslag till förändring av normpriserna har vid tidigare överläggningar grundats på dels kostnadsökningen inom fisket, dels inkomstökningen för jämförbara grupper samt förändringar i sociala avgifter. Vid sammanvägning har inkomstdelen och kostnadsdelen satts till vardera 50 %. Även ett produktivetskrav har ställts. Vidare har införandet av den kollektiva trygghetsförsäkringen inom yrkesfisket samt premiehöjningar för denna t. o. m. budgetåret 1987/88 avräknats från normpriserna på så sätt att kostnaderna för pristilläggen beräknats bli lika mycket lägre som kostnaden för försäkringen.

En sammanvägning av kostnadsutvecklingen för perioden december 1987–december 1988 och inkomstutvecklingen för jämförbara grupper enligt löncavtalen för 1988, inkl. förändringar i sociala avgifter, samt ett beaktande av produktivetskravet och kostnadsutvecklingen för trygghetsförsäkringen till den för budgetåret 1988/89 definitiva nivån (8,370 milj. kr.) ger en sammantagen förändring om 6,5 %. Normpriserna föreslås därför för budgetåret 1989/90 bli uppräknade med 6,5 % jämfört med innevarande budgetår.

Förslag till normpriser för budgetåret 1989/90 framgår av tabell 5.2.

Tabell 5.2 Förslag till normpriser för budgetåret 1989/90 och jämförelse med innevarande budgetår, kr./kg

Fiskslag/ Normprisgrupp	1988/89	Förslag 1989/90
Sill/strömming, stor	3,17	3,38
Sill/strömming, liten	2,46	2,62
Övriggrupp I ¹	6,97	7,42
Övriggrupp II ²	8,69	9,25
Övriggrupp III ³	17,25	18,37
Övriggrupp IV ⁴	3,49	3,72

¹ Gråsej, vitling, sandskädda och pigghaj.

² Kolja, rödspätta, havskatt och lyrtorsk.

³ Kummel, rödtunga och bergtunga.

⁴ Lubb, skrubba och horngådda.

5.4 Prisgränser för torsk

För torsk fastställs en nedre och en övre prisgräns. Vid jämförelsepriser (genomsnittliga på visst sätt definierade avräkningspriser till fiskare) över den övre prisgränsen vidtas prisdämpande åtgärder. Vid jämförelsepriser under den nedre prisgränsen utgår pristillägg på samma sätt som när jämförelsepriserna för normprissatta fiskslag ligger lägre än normpriserna (se avsnitt 5.5).

Vad gäller prisgränserna för torsk föreslås att dessa höjs något mer än normpriserna för normprissatta fiskslag. Detta med motiveringen att den minskade tillgången på torsk inneburit sämre fångster i förhållande till de insatta fångstansträngningar som redovisas i fiskeristyrelsens undersökningar.

Förslag till prisgränser under budgetåret 1989/90 framgår av tabell 5.3.

Tabell 5.3 Förslag till prisgränser för torsk under budgetåret 1989/90 och jämförelse med innevarande budgetår, kr./kg

Period	Nedre prisgräns	Övre prisgräns
1988/89		
juli – december 1988	6,00	7,55
januari – juni 1989	5,50	7,05
1989/90, förslag		
juli – december 1989	6,50	8,25
januari – juni 1990	6,00	7,75

5.5 Rörliga pristillägg

Rörliga pristillägg kan utgå för normprissatta fiskslag samt för torsk om jämförelsepriset understiger normpriset resp. nedre prisgränsen.

Under innevarande budgetår utgår pristillägg för sill/strömming med 75 %, för övriga normprissatta fiskslag med 80 % och för torsk med 75 % av skillnaden mellan normpris resp. nedre prisgräns och jämförelsepris.

För budgetåret 1989/90 föreslås att pristillägg får utgå med oförändrade procenttal.

5.6 Fasta pristillägg

Fasta pristillägg utgår under innevarande budgetår för makrill, räka, storbackelånga och de viktigaste slagen av sötvattensfisk. För annan lake, som ingår i gruppen "sötvattensfisk II", utgår pristillägg endast under regleringsperioderna 11 och 12 samt 1 och 2 (ungefär perioden november–februari).

För budgetåret 1989/90 föreslås att pristillägget för övrig makrill, som för innevarande år sänktes, åter höjs något medan pristilläggen i övrigt får vara oförändrade. Pristillägg för annan lake bör endast få utgå under samma begränsade period som under innevarande budgetår.

Förslag till pristillägg för budgetåret 1989/90 framgår av tabell 5.4.

Tabell 5.4 Förslag till fasta pristillägg för budgetåret 1989/90 samt jämförelse med innevarande budgetår, kr./kg

Fiskslag	Förslag 1988/89	Förslag 1989/90
Garnmakrill ¹	1,90	1,90
Övrig makrill ²	0,50	0,70
Kokräka	2,00	2,00
Råräka	1,85	1,85
Storbackelånga:		
– utan huvud	2,10	2,10
– med huvud	1,80	1,80
Sötvattensfisk I ³	1,95	1,95
Sötvattensfisk II ⁴	1,55 ⁵	1,55 ⁵

¹ Makrill fångad med garn, krok eller småvad inomskärs.

² Makrill fångad med trål eller snörpvad utomskärs.

³ Gädda, gös, sik samt rensad och flådd lake.

⁴ Abborre, annan lake och siklöja.

⁵ Annan lake endast perioden november–februari.

5.7 Överskottshantering

För normprissatta fiskslag och torsk samt för makrill och kokräka fastställer regleringsföreningen Svensk Fisk lägstapriser och överskottspriser. Den fisk och kokräka som inte kan säljas till minst lägstapris övertas av föreningen till överskottspris. Nivån på överskottspriserna beror på de medel som Svensk Fisk disponerar för detta ändamål, dvs. dels intäkter från försäljning av mottagna överskott, dels anslagna medel. För innevarande budgetår har anslagits högst 12 milj. kr.

För budgetåret 1989/90 föreslås att tidigare ej avräknade kostnader för trygghetsförsäkringen t. o. m. budgetåret 1988/89 (se avsnitt 5.1) avräknas från beloppet för överskottshantering. Förslaget innebär att beloppet sänks med 2,5 milj. kr. och att högst 9,5 milj. kr. anslås för överskottshanteringen. Jordbruksnämnden bör dock liksom hittills bemyndigas medge Svensk Fisk att ta i anspråk ytterligare medel. Nämnden bör dock härvid iakttäta mycket stor restriktivitet. Sådant medgivande bör endast kunna ges i undantagsfall i oförutsedda situationer och efter särskild prövning.

Vad gäller nivån på överskottspriserna finns ett samband med lägsta-
priserna.

För budgetåret 1989/90 föreslås i likhet med vad som gäller under innevarande budgetår att överskottspriset för samtliga lägstapriissatta fiskslag och kokräka får uppgå till högst 75% av lägstapriset.

Jordbruksnämnden bör vidare ha rätt att, när nämnden så anser påkallat, meddela Svensk Fisk ytterligare föreskrifter vad gäller överskottshandlingen.

5.8 Regionala pristillägg

Under innevarande budgetår utgår regionala pristillägg på syd- och ostkusten. Dessa motiveras med att fisket på syd- och ostkusten visar en svagare utveckling än på västkusten samt att tillgängligt material pekar på lägre inkomster för syd- och ostkustens fiskare än för fiskare på västkusten.

Stödet utgår som fasta pristillägg (regionala pristillägg) för sill/strömming. Stöd utgår endast inom ramen för gällande normkvantitet och för avsättning till human konsumtion.

För budgetåret 1989/90 föreslås att stödet höjs med 5 öre/kg på sydkusten och på södra ostkusten samt med 15 öre/kg på norra ostkusten. Stödet föreslås således utgå enligt följande:

- till fiskare bosatta på sydkusten med 15 öre/kg för sill/strömming levererad och såld till förstahandsmottagare på syd- och ostkusten,
- till fiskare bosatta på södra ostkusten (Stockholms län och söderut) med 25 öre/kg för sill/strömming levererad och såld till förstahandsmottagare på ostkusten samt med 15 öre/kg för sill/strömming levererad och såld till förstahandsmottagare på sydkusten,
- till fiskare bosatta på norra ostkusten (Uppsala län och norrut) med 65 öre/kg för sill/strömming levererad och såld till förstahandsmottagare på norra ostkusten, med 25 öre/kg för sill/strömming levererad och såld till förstahandsmottagare på södra ostkusten samt med 15 öre/kg för sill/strömming levererad och såld till förstahandsmottagare på sydkusten.

5.9 Export av sill/strömming till statshandelsländer

Under innevarande budgetår utgår pristillägg för export av sill/strömming till statshandelsstater. Pristillägg får lämnas med högst 80 öre/kg och med sammanlagt högst 10 milj. kr, varav högst 3 milj. kr. får avse sill från Kattegatt, Skagerrak och Nordsjön. I den utsträckning stödet inte utnyttjas får normkvantiteten för sill/strömming ökas.

Export till statshandelsländer har under innevarande budgetår kommit till stånd i större skala än tidigare med leveranser ute till havs (i Östersjön) till ryska moderfartyg. Samtidigt har liksom under föregående budgetår sill levererats sorterad och mestadels isad i lådor till mottagande fartyg i svenska hamnar. Rambeloppet 10 milj. kr. under innevarande budgetår beräknas för närvarande komma att förbrukas.

Stödet föreslås få utgå även under budgetåret 1989/90. Rambeloppet bör ökas till högst 11 milj. kr. varav högst 30% (3,3 milj. kr.) bör få avse sill från Kattegatt, Skagerrak och Nordsjön. Pristillägget bör få utgå med

oförändrat högst 80 öre/kg. Närmare regler bör få fastställas av jordbruksnämnden.

Jordbruksnämnden bör även få besluta om att överföra anslagna medel för stöd till statshandelsexport till stöd till foderfisk samt att minska rambeloppet mot att i stället normkvantiteten ökas (se avsnitt 5.10 resp. 5.2).

Den föreslagna utbytbarheten mellan stöd till konsumtionssill inom normprissystemet, statshandelsexport och foderfisk syftar till att möjliggöra en smidig anpassning av stödet i syfte att på bästa sätt utnyttja de avsättningsmöjligheter som kan komma att stå till buds.

5.10 Stöd till foderfisk

Under innevarande budgetår utgår pristillägg för foderfisk. Pristillägg får lämnas med högst 50 öre/kg och med sammanlagt högst 12 milj. kr. Inom rambeloppet utgår även regionalt pristillägg för foderfisk på norra ostkusten och pristillägg för foderfisk från insjöar.

Stödet syftar till att göra det ekonomiskt möjligt att låta en större del av fångsterna gå till foder och på så sätt underlätta avsättningen av sill/strömming.

För budgetåret 1989/90 föreslås att pristillägg för foderfisk får lämnas till ett oförändrat sammanlagt belopp av högst 12 milj. kr. Pristillägg bör för foderfisk som fångats i saltvatten få utgå med högst 50 öre/kg.

Vidare bör liksom under innevarande budgetår inom rambeloppet 12 milj. kr. dels ett regionalt tillägg få lämnas till fiskare bosatta på norra ostkusten, dels pristillägg få utgå till foderfisk som fångats i insjöar. Storleken på dessa pristillägg bör få fastställas av jordbruksnämnden.

Närmare regler beträffande foderstödet omfattning och utformning bör få fastställas av jordbruksnämnden.

Jordbruksnämnden bör vidare få besluta om att överföra anslagna medel för stöd till foderfisk till stöd till statshandelsexport samt att minska rambeloppet mot att i stället normkvantiteten ökas (se avsnitt 5.9 resp. 5.2).

5.11 Trygghetsförsäkring

Fiskets kollektiva trygghetsförsäkring finansieras med medel ur prisregleringskassan. Vid införandet av försäkringen samt vid premiehöjningar t. o. m. budgetåret 1987/88 har kostnaderna härför avräknats från normpriserna på så sätt att kostnaderna för pristilläggen beräknas bli lika mycket lägre som kostnaden för försäkringen.

Premien för den kollektiva trygghetsförsäkringen fastställdes ursprungligen för budgetår, men fastställs fr. o. m. år 1987 för kalenderår. Premien uppgår för år 1989 till 8,34 milj. kr. Kostnaden för budgetåret 1989/90 beräknas till ca 8,4 milj. kr. Kostnaden kan dock komma att bli högre då premien för år 1990 ännu ej fastställts.

Som framgår av avsnitt 5.3 har i och med årets förslag kostnaderna för

försäkringen avräknats från normpriserna till den för budgetåret 1988/89 definitiva nivån 8,370 milj. kr.

Vidare har, som framgår av avsnitt 5.7, tidigare ej avräknade kostnader (2,5 milj. kr.) avräknats från beloppet för överskottshantering.

6 Regleringsekonomin 1988/89 och 1989/90

6.1 Intäkter och kostnader 1988/89

Behållningen hos Svensk Fisk uppgick per den 1 juli 1988 till 60,8 milj. kr., en minskning med 29,0 milj. kr. jämfört med den 1 juli 1987. Motsvarande belopp för jordbruksnämndens prisregleringskassa var 86,9 milj. kr., en ökning med 9,0 milj. kr.

Regleringsekonomins totala intäkter under innevarande budgetår beräknas nu till ca 100 milj. kr. Prisregleringsavgift, som tas ut på såväl svenskfångad som importerad fisk med högst 6% av förstahands- resp. importvärdet eller motsvarande belopp i öre per kg, beräknas tillföra kassan ca 85 milj. kr., varav ca 30% från svenska fiskares fångster. Exportavgift på viss sötvattensfisk och ål väntas ge ca 1,5 milj. kr. Ränteintäkterna på de medel som är inestående hos Svensk Fisk resp. i prisregleringskassan beräknas uppgå till sammanlagt ca 14 milj. kr.

Sammanlagt finns således ca 250 milj. kr. till prisregleringens förfogande under innevarande budgetår.

De sammanlagda kostnaderna för prisregleringen under innevarande budgetår beräknades ursprungligen av nämnden till ca 117 milj. kr., varav ca 30 milj. kr. för rörliga pristillägg. Kostnaden kan nu beräknas till ca 120 milj. kr. varav ca 40 milj. kr. för rörliga pristillägg. Anledningen till att kostnaderna för rörliga pristillägg nu väntas bli högre är att sillpriserna blivit lägre än vad som ursprungligen antogs. I gengäld antas nu överskottskostnaderna bli lägre än vad som ursprungligen antogs.

Enligt dessa beräkningar kommer tillgångarna i jordbruksnämndens prisregleringskassa och hos Svensk Fisk sammanlagt att uppgå till knappt 130 milj. kr. vid utgången av innevarande budgetår. Behållningen i prisregleringskassan beräknas till ca 102 milj. kr. och hos Svensk Fisk till ca 26 milj. kr.

I tabell 6.1 jämförs de kostnader för prisregleringen på fisk som bedömts bli följderna av träffade överenskommelser, och som redovisats i regleringskrivelserna för resp. år, och de i efterhand konstaterade utfallen. En utförlig sammanställning av regleringsekonomins intäkter och kostnader redovisas i bilaga 1 (tabell 6).

Tabell 6.1 Beräknade och faktiska kostnader för prisregleringen på fisk budgetåren 1981/82 – 1988/89, milj. kr.

	Rörliga pristillägg		Totala kostnader	
	Beräknat vid resp. överläggningstillfälle	Utfall	Beräknat vid resp. överläggningstillfälle	Utfall
1981/82	41,5 – 59,5	57,8	61 – 79	75,7
1982/83	76	45,9	98	63,7
1983/84	68 – 82	52,5	100	76,3
1984/85	56 – 61	60,4	84	80,8
1985/86	75	46,4	103	76,6
1986/87	62	34,0	97	68,6
1987/88	46	37,0	120	116,6
1988/89	30	40 ¹	117	120 ¹

¹ Prognos

6.2 Intäkter och kostnader 1989/90

6.2.1 Intäkter och disponibelt belopp

Tillgångarna i jordbruksnämndens prisregleringskassa och hos Svensk Fisk kan enligt avsnitt 6.1 beräknas komma att uppgå till knappt 130 milj. kr. per den 1 juli 1989. Intäkterna under budgetåret 1989/90 inkl. ränteintäkter kan uppskattas till ca 98 milj. kr. Sammanlagt står således i princip i storleksordningen 225 milj. kr. till prisregleringens förfogande under budgetåret 1989/90.

6.2.2 Kostnader för den löpande regleringen

Mot bakgrund av gjorda marknadsbedömningar samt föreslagna normpriser och nedre prisgränser för torsk har kostnaderna för pristilläggen för normprissatta fiskslag samt torsk uppskattats till ca 51,5 milj. kr. Kostnaderna för fasta pristillägg på makrill, räka, storbackelånga och sötvattensfisk har beräknats till ca 6 milj. kr.

För regionala pristillägg på syd- och ostkusten har beräknats ca 5,5 milj. kr. Stödet till export av sill/strömning till statshandelsländer samt stödet till foderfisk är högst 11 resp. högst 12 milj. kr. För täckande av Svensk Fisks kostnader för överskottshantering har beräknats högst 9,5 milj. kr.

Kostnaderna för den kollektiva trygghetsförsäkringen för yrkesfiskare uppskattas till ca 8,4 milj. kr. Kostnaderna för trygghetsförsäkringen kan dock komma att bli högre då premien för år 1990 ännu ej fastställts.

Den sammanlagda kostnaden för prisregleringen i form av pristillägg, överskottshantering och trygghetsförsäkring beräknas komma att uppgå till knappt 105 milj. kr.

6.2.3 Jordbruksnämndens uppbörds-kostnader

Jordbruksnämndens kostnader för uppbörd och kontroll av prisreglerings- och exportavgifter beräknas av nämnden till ca 1,2 milj. kr.

6.2.4 Svensk Fisks kostnader

Svensk Fisks kostnader för administration och kontroll samt informations- och upplysningsverksamhet har av föreningen beräknats till ca 11,2 milj. kr., varav för informations- och upplysningsverksamhet ca 4,2 milj. kr.

6.2.5 Kostnader för utsättning av fisk

Som framgår av avsnitt 1 bör jordbruksnämnden avge förslag till disposition av medel ur prisregleringskassan för att bestrida kostnader för utsättning av fisk. Därvid skall även beräknas en särskild medelsram för fortsatt försöksverksamhet med s. k. fördröjd utsättning av lax. De båda beloppen bör bestämmas efter samråd med fiskeristyrelsen.

Jordbruksnämnden föreslår i samförstånd med delegationerna att 5,15 milj. kr. utgår ur prisregleringskassan för att bestrida kostnader för utsättning av fisk under budgetåret 1989/90.

Beloppet bör i enlighet med förslag från fiskets förhandlingsdelegation, mot vilket fiskeristyrelsen inte har något att erinra, användas enligt följande (milj. kr.).

Ost- och sydkusten, Ål	1,00
Västkusten, Rödspätta och torsk	0,15
Insjöarna, Ål och laxartad fisk	3,50
Försök med utsättning av torsk i Östersjön	0,50
Summa	5,15

För fördröjd utsättning av lax, ett projekt som nu håller på att avvecklas, föreslås i enlighet med fiskeristyrelsens förslag och i samförstånd med delegationerna att 0,325 milj. kr. utgår under år 1989/90.

6.2.6 Regleringens totalkostnader

De totala regleringskostnaderna under år 1989/90 beräknas till ca 122 milj. kr. En sammanfattning av fördelningen på olika ändamål och jämförelse med faktiska kostnader för år 1987/88 och nu gjorda beräkningar för år 1988/89 redovisas i tabell 6.2.

Tabell 6.2 Fördelning av kostnader för prisregleringen på fisk budgetåren 1987/88–1989/90, milj. kr.

	1987/88 Utfall	1988/89 Beräknat	1989/90 Beräknat
Rörliga pristillägg	37,0	40,0	51,5
Fasta pristillägg	5,6	5,0	6,0
Regionala pristillägg	4,2	4,0	5,5
Statshandelsexport	2,9	10,0	11,0
Foderfisk	10,0	12,0	12,0
Frakttöd	0,0	-	-
Överskottshantering	15,0	6,0	9,5
Trygghetsförsäkring	7,8	8,4	8,4
SFR:s förhandl. kostn.	-	0,5	-
S:a prisregleringen	82,5	85,9	103,9
Utsättning	4,9	5,5	5,5
JN:s uppbörds-kostnader	1,2	1,2	1,2
Svensk Fisks adm. m. m.	9,8	10,4	11,2
Samordn./Swefisk	3,0	2,0	-
Exportrådet	0,2	-	-
Konsumentåtgärder	15,0 ¹	15,0	-
S:a övrigt	34,1	34,1	17,9
Totalt	116,6	120,0	121,8

¹ Reserverat belopp

6.3 Regleringens finansiering under 1989/90

Regleringsföreningen Svensk Fisk föreslås för budgetåret 1989/90 tillföras 105 milj. kr. ur jordbruksnämndens prisregleringskassa för fisk. Vidare bör kostnaderna för trygghetsförsäkringen, utsättning av fisk samt jordbruksnämndens uppbörds-kostnader liksom hittills få täckas med medel ur denna kassa.

Kostnaderna för rörliga, fasta och regionala pristillägg, stöd till statshandelsexport och foderfisk, överskottshantering, samt kostnader för Svensk Fisks administration m. m. bör få täckas med medel som disponeras av Svensk Fisk, dvs. i första hand av under budgetåret tillförda medel och ränteintäkter hos föreningen samt i sista hand av hos föreningen behållna medel.

Ovannämnda förslag till finansiering innebär att ur jordbruksnämndens prisregleringskassa föreslås få utgå ca 120 milj. kr., vilket beräknas överstiga intäkterna i kassan med ca 25 milj. kr. Behållningen i kassan skulle därmed komma att uppgå till drygt 75 milj. kr. per den 1 juli 1990.

Behållna medel hos Svensk Fisk skulle per den 1 juli 1990 komma att uppgå till ungefär samma belopp som per den 1 juli 1989 dvs. drygt 25 milj. kr.

Disponibla tillgångar per den 1 juli 1990 skulle totalt komma att uppgå till ca 105 milj. kr.

7 Hemställan

Med hänsyn till det ovan anförda hemställer jordbruksnämnden

1. att prisregleringen för fisk samt finansieringen av denna under budgetåret 1989/90 utformas på sätt som ovan föreslagits,

2. att normkvantiteten för sill/strömning fastställs till 55 000 ton samt att nämnden bemyndigas höja denna till högst 70 000 ton på sätt som ovan föreslagits,
3. att normpriser samt prisgränser för torsk fastställs på sätt som ovan föreslagits.
4. att rörliga, fasta och regionala pristillägg utgår på sätt som ovan föreslagits,
5. att stöd till export av sill/strömning till statshandelsländer får utgå med sammanlagt högst 11 milj. kr. enligt bestämmelser som får beslutas av nämnden samt att nämnden bemyndigas överföra medel härav till stöd till foderfisk,
6. att stöd till foderfisk får utgå med sammanlagt högst 12 milj. kr. enligt bestämmelser som får beslutas av nämnden samt att nämnden bemyndigas överföra medel härav till stöd till export av sill/strömning till statshandelsländer,
7. att nämnden bemyndigas utbetala 105 milj. kr. till Svensk Fisk att disponeras av föreningen för kostnader för prisregleringen,
8. att nämnden bemyndigas medge Svensk Fisk att, utöver medel som utbetalas av nämnden, disponera de ränteintäkter som uppkommer hos föreningen samt, om erforderligt, hos föreningen behålla medel för kostnader för prisregleringen och för Svensk Fisks administration inkl. marknadsfrämjande åtgärder och upplysningsverksamhet,
9. att nämnden bemyndigas medge att medel utöver vad som ovan föreslagits får användas för överskottshantering efter prövning av nämnden,
10. att nämnden bemyndigas meddela närmare bestämmelser om pristillägg och överskottshantering,
11. att nämnden bemyndigas bestrida kostnaderna för fiskarnas trygghetsförsäkring,
12. att nämnden bemyndigas till fiskeristyrelsen utbetala 5,475 milj. kr. för utsättning av fisk inkl. fördröjd utsättning av lax,
13. att i förekommande fall högst 1 milj. kr. av de fettvaruavgifter som tas ut vid härdning av sillolja av inhemskt ursprung, med avdrag för vad som kan beräknas återbetalas vid export, överförs till prisregleringskassan för fisk,
14. att nämnden bemyndigas utbetala pristillägg även vid landning- ar utomlands om dessa har föranletts av ishinder.

Detta ärende har på föredragning av avdelningsdirektören Sten avgjorts av generaldirektörens ställföreträdare och ledamöterna Alamaa, Brangmo, Ekberg, Eriksson, Fringel och Genfors. Därvid har även avdelningschefen Öjcheim närvarit. I ärendets behandling har även deltagit avdelningsdirektören Smedhagen.

Torgny Sjöberg

Roland Sten

Uppgifter rörande normprissystemet m. m. (enligt Svensk Fisks statistik) samt regleringsekonomin

Tabell 1 Fastställd och utnyttjad normkvantitet, ilandförd och försåld samt totalt ilandförd kvantitet för sill/strömning, ton

	1984/85	1985/86	1986/87	1987/88	1988/89
Fastställd normkvantitet	80 000	76 000	73 000	60 000	57 000
Utnyttjad normkvantitet ¹	77 395	69 594	55 726	48 072	
Ilandfört och försålt ²	87 455	69 807	55 726	48 072	
Totalt ilandfört ³					
– i Sverige	93 300	79 600	64 900	64 900	
– i Sverige och utlandet	114 700	93 100	77 400	67 500	

¹ Pristilläggsberättigad kvantitet.

² Kvantitet som varit pristilläggsberättigad om ej normkvantitet satt tak.

³ Inkl. "överskott", dvs. kvantiteter som inte kunnat säljas till minst lägstapriser, samt ej licensierade fiskares fångster. (SCB:s statistik.)

Tabell 2 Normprissatta fiskslag samt torsk, pristilläggsberättigade kvantiteter, ton

	1984/85	1985/86	1986/87	1987/88
Sill/strömning, stor	31 020	27 333	16 616	13 776
Sill/strömning, liten	46 375	42 261	39 110	34 296
Torsk	46 075	43 538	39 291	43 429
– 1 juli – 31 december	15 966	14 652	9 789	10 923
– 1 januari – 30 juni	30 109	28 886	29 502	32 506
Övriggrupp I ¹	1 422	1 289	1 393	2 159
Övriggrupp II ²	2 208	2 321	1 679	1 311
Övriggrupp III ³	518	427	338	361
Övriggrupp IV ⁴	67	133	73	104

¹ Gråsej, vitling, sandskädda och pigghaj.

² Kolja, rödspätta, havskatt och lyrtorsk.

³ Kummel, rödtunga och bergtunga.

⁴ Lubb, skrubba och hornkädda.

Tabell 3 Normprissatta fiskslag samt torsk, normpriser samt beräknade genomsnittliga jämförelsepriser och pristillägg, kr./kg

	1984/85	1985/86	1986/87	1987/88	1988/89
<i>Normpriser</i>					
Sill/strömming, stor	3,01	3,06	3,17	3,17	3,17
Sill/strömming, liten	2,34	2,38	2,46	2,46	2,46
<i>Torsk</i>					
– 1 juli – 31 december	4,58	4,83	5,22	6,00–7,20 ⁶	6,00–7,55 ⁶
– 1 januari – 30 juni	4,38	4,62	4,99	5,50–6,70 ⁶	5,50–7,05 ⁶
Kokräka ¹	35,00				
Övriggrupp I ²	6,27	6,61	6,97	6,97	6,97
Övriggrupp II ³	7,81	8,24	8,69	8,69	8,69
Övriggrupp III ⁴	15,49	16,35	17,25	17,25	17,25
Övriggrupp IV ⁵	3,14	3,31	3,49	3,49	3,49
<i>Jämförelsepriser⁷</i>					
Sill/strömming, stor	1,90	2,09	2,39	2,32	
Sill/strömming, liten	1,32	1,45	1,54	1,46	
<i>Torsk</i>					
– 1 juli – 31 december	4,43	5,53	7,04	7,22	
– 1 januari – 30 juni	4,47	6,17	6,71	6,73	
Kokräka ¹	48,05	44,38	49,19	54,98	
Övriggrupp I ²	3,94	5,01	5,71	5,32	
Övriggrupp II ³	7,30	7,99	9,36	10,24	
Övriggrupp III ⁴	11,07	15,11	20,67	20,45	
Övriggrupp IV ⁵	3,03	3,76	4,46	4,07	
<i>Pristillägg⁷</i>					
Sill/strömming, stor	0,73	0,63	0,51	0,64	
Sill/strömming, liten	0,67	0,61	0,60	0,73	
<i>Torsk</i>					
– 1 juli – 31 december	0,05	–	–	–	
– 1 januari – 30 juni	0,11	–	–	–	
– 1 januari – 30 juni	0,02	–	–	–	
Kokräka ¹	–				
Övriggrupp I ²	1,87	1,25	1,11	1,35	
Övriggrupp II ³	0,47	0,52	0,25	–	
Övriggrupp III ⁴	3,60	1,36	0,03	0,25	
Övriggrupp IV ⁵	0,17	0,02	0,02	0,12	

¹ Kokräka åsatts ej normpris fr. o. m. 1985/86, se även tabell 5.

² Gråsej, vitling, sandskädda och pigghaj.

³ Kolja, rödspätta, havskatt och lyrtorsk.

⁴ Kummel, rödtunga och bergtunga.

⁵ Lubb, skrubba och horngädda.

⁶ Nedre resp. övre prisgräns.

⁷ Baserade på uppgifter från de större förstahandsmottagarna. Vägda medeltal av månadsuppgifter. För "övriggrupperna" påverkas värdena av ändrade kvantiteter för ingående fiskslag och är således inte enbart uttryck för prisändringar.

Tabell 4 Procentsats av skillnaden mellan normpris (för torsk nedre prisgräns) och jämförelsepris med vilken pristillägg utgår

	1984/85	1985/86	1986/87	1987/88	1988/89
Sill	65	65	65	75	75
Torsk	75	75	75	75	75
Övriggrupp I–IV ¹	80	80	80	80	80

¹ 1984/85 även kokräka.

Tabell 5 Fiskslag med fasta pristillägg, pristilläggsberättigade kvantiteter, jämförelsepriser och fasta pristillägg

	1984/85	1985/86	1986/87	1987/88	1988/89
<i>Pristilläggsberättigade kvantiteter, ton</i>					
Makrill	827	524	465	961	
– Garnmakrill	57	
– Övrig makrill	904	
Kokräka ¹	515	671	689	624	
Råräka	731	889	616	572	
Storbackelånga	75	83	18	20	
Sötvattensfisk I ²	965	838	813	837	
Sötvattensfisk II ³	603	537	547	444	
<i>Jämförelsepriser⁴</i>					
Makrill	6,94	5,17	6,81		
– Garnmakrill	17,50	
– Övrig makrill	3,46	
Kokräka ¹	48,05	44,38	49,19	54,98	
Råräka	9,73	9,79	14,22	14,38	
Storbackelånga	
Sötvattensfisk I ²	11,93	12,54	14,40	15,18	
Sötvattensfisk II ³	3,95	4,37	4,49	5,20	
<i>Fasta pristillägg</i>					
Makrill	0,70	0,75	0,75		
– Garnmakrill				1,90	1,90
– Övrig makrill				0,90	0,50
Kokräka ¹		2,00	2,00	2,00	2,00
Råräka	1,75	1,85	1,85	1,85	1,85
Storbackelånga					
– med huvud	1,70	1,80	1,80	1,80	1,80
– utan huvud	2,00	2,10	2,10	2,10	2,10
Sötvattensfisk I ²	1,70	1,80	1,80	1,95	1,95
Sötvattensfisk II ³	1,25	1,35	1,35	1,55	1,55

¹ T. o. m. 1984/85 åsattes kokräka normpris, se även tabell 2.² Gädda, gös, sik samt rensad och flädd lake.³ Abborre, siklöja samt annan lake.⁴ För sötvattensfisk är underlaget för beräknade jämförelsepriser begränsat.**Tabell 6 Regionala pristillägg för sill/strömming**

	1987/88	1988/89
<i>Pristillägg, kr./kg</i>		
Sydskusten	0,10	0,10
Södra ostkusten	0,20	0,20
Norra ostkusten ¹	0,50	0,50
<i>Pristilläggsberättigade kvantiteter, ton</i>		
Sydskusten	15 127	
Södra ostkusten	4 699	
Norra ostkusten ¹	3 327	

¹ 1987/88 utgick pristillägg även för torsk. Angiven kvantitet är inkl. torsk.**Tabell 7 Pristillägg för statshandelsexport av sill/strömming och för foderfisk**

	1987/88	1988/89
<i>Pristilläggsberättigade kvantiteter, ton</i>		
Statshandelsexport ¹	4 410	
Foderfisk ²	59 040	

¹ Pristillägg har utgått med 0,65 kr./kg.² Endast fodersill. Pristillägg har varierat mellan 0,10 kr./kg och 0,25 kr./kg.

Tabell 8 Regleringsekonomi 1984/85–1987/88 samt prognos för 1988/89 och 1989/90, milj. kr.

Prop. 1988/89: 102
Bilaga

	1984/85	1985/86	1986/87	1987/88	1988/89 prognos	1989/90 prognos
<i>Ing. behållning</i>	124,1	128,5	144,8	167,7	147,7	128,2
Prisregl. kassan	57,7	68,9	69,0	77,9	86,9	101,8
Svensk Fisks kassa	66,4	59,6	75,8	89,8	60,8	26,4
<i>Intäkter</i>	85,2	92,9	91,5	96,6	100,5	97,5
Prisregl. avg. m. m.	66,5	71,6	74,6	80,1	85,0	85,0
Utförelseavg.	1,5	3,9	2,6	1,5	1,5	1,5
Ränta kassan	8,9	9,2	7,2	7,5	9,0	9,0
Ränta Svensk Fisk	8,3	8,2	7,1	7,5	5,0	2,0
<i>Utgifter</i>	80,8	76,6	68,6	116,6	120,0	121,8
Rörliga pristillägg	60,4	46,4	34,0	37,0	40,0	51,5
– sill/strömming	52,5	43,0	32,0	34,0		
– torsk	2,3	–	–	–		
– övriga	5,6	3,4	2,0	3,0		
Fasta pristillägg	4,4	5,8	5,1	5,6	5,0	6,0
– makrill	0,6	0,4	0,4	0,9		
– kokräka	–	1,3	1,4	1,3		
– råräka	1,3	1,7	1,1	1,1		
– långa	0,1	0,2	0,0	0,0		
– sötvattensfisk	2,4	2,2	2,2	2,3		
Regionala pristillägg	–	–	–	4,2	4,0	5,5
Pristill. statshand. exp.	–	–	–	2,9	10,0	11,0
Pristill. foderfisk	–	–	–	10,0	12,0	12,0
Resterade pristillägg från tidigare år	–	0,3	–	–	–	–
Reg. fraktstöd m. m.	0,5	0,9	1,0	0,0	–	–
Överskottshantering	1,9	6,4	6,5	15,0	6,0	9,5
Trygghetsförsäkring	4,4	5,4	6,6	7,8	8,4	8,4
Utsättning	2,2	3,4	5,1	4,9	5,5	5,5
Samordning/Swefisk	–	–	1,0	3,0	2,0	–
Exportrådet	–	–	–	0,2	–	–
SFR:s förhandlingskostnader	–	–	–	–	0,5	–
JN:s uppbördskostn. m. m.	0,7	0,8	0,8	1,2	1,2	1,2
Svensk Fisk adm. o. kontr.	4,5	4,7	5,4	6,0	6,4	7,0
Svensk Fisk information	1,8	2,5	3,1	3,8	4,0	4,2
Konsum. främj. åtg.	–	–	–	15,0	15,0	–
<i>Utgående behållning</i>	128,5	144,8	167,7	147,7	128,2	103,9